

e-Bubbels uit Filosofenfontein

All Saints – Elisabeth Wang – © Radiant Light

6 oktober 2023

Voorwoord

Beste lezers,

Allerheiligen is in zicht, vandaar dat de titelpagina een fragment toont van All Saints, geschilderd door Elizabeth Wang (1942-2016). In deze editie is er ook aandacht voor de 'Dag van de leerkracht', voor het feest van 11 november en voor de seniorenweek eind november.

Graag jouw bijdragen voor het volgende nummer insturen voor 10 december 2023 naar info@filosofenfontein.be.

Veel leesplezier,
Marie-Josée en Jacqueline

Inhoudstafel met links

Voorwoord	2
Inhoudstafel met links	2
Info van de FF-gemeenschap	3
Avondprogramma 2023-2024 - dinsdagavonden om 20 uur in Filosofenfontein	3
Kerkberaad op zondag 15 oktober	4
Klimaatzaak - Actie Heverlee op 10 september 2023 - Wat hebben we bereikt?	5
Activiteiten in de nabije toekomst	6
Space for Grace-project	7
Congres SfG 'dennoch.' - Symposium in Hannover, 15-17 september 2023 - Verslag	7
Mijmeringen van kapelgangers	9
Oud zijn	9
Dag van de leerkracht	10
e-Kaarsje	11
Op e-Pero bij	13
Gods volk onderweg: de trein is altijd een beetje reizen	14
Informatie en interessante weetjes	15
De oude stedelijke culturen in de tijd van en voor Abraham	15
Boekbespreking: Onbeminde gelovigen - Guido Vanheeswijck	18
Laten we praten - Over de verbindende kracht van eindelevensverhalen	19
Omgaan met rouw en verlies	21
Nieuws van Amnesty International	21
En tot slot	22

Info van de FF-gemeenschap

Avondprogramma 2023-2024 - dinsdagavonden om 20 uur in Filosofenfontein

door Jan Degraeuwe

Hans Ausloos: 'Geweld, God en Bijbel' – dinsdag 10 oktober 2023

Geweld en religie lijken onlosmakelijk met elkaar verweven te zijn. Ook de Bijbel, het 'heilige boek' waarop zowel joden als christenen zich baseren, puilt uit van gewelddadige passages. Hoe gevarieerd dit Bijbelse geweld ook is, de rode draad erdoorheen lijkt God te zijn: in het merendeel van de Bijbelse teksten geeft hij er alvast zijn impliciete of expliciete steun aan, als hij er al niet de aanstoker, de opdrachtgever of zelfs het subject van is. Een reflectie op de relatie tussen geweld, God en Bijbel moet dan ook minstens even veelkleurig en genuanceerd zijn als de wijze waarop de Bijbel het al dan niet goddelijke geweld ter sprake brengt.

Hans Ausloos is professor Bijbelwetenschappen aan de UCLouvain en Directeur de recherches bij het Fonds de la Recherche Scientifique (F.R.S.-FNRS). Hij publiceerde verscheidene boeken en artikels in wetenschappelijke tijdschriften en reeksen, naast talrijke bijdragen over de Bijbel voor een breder publiek, waaronder *Geweld - God - Bijbel* (Averbode, 2019).

Dominique Lambert: 'Georges Lemaître, priester en astrofysicus' – dinsdag 7 november 2023

Georges Lemaître (1894-1966) was priester, astronoom en wiskundige. Hij onderbrak zijn studies voor vrijwillige militaire dienst tijdens WOI. Zijn doctoraatscriptie (1920) handelde over rekenmethoden om functies te benaderen. Na studiereizen in Engeland en de Verenigde Staten, gaf hij in 1927 in Brussel een lezing over het uitdijende heelal. In 1931 publiceerde hij zijn artikel over 'l'atome primitif' aansluitend bij de hypothese van de oerknal. Hij kreeg een benoeming tot lid van de Pauselijke Commissie voor Wetenschappen en werd in 1960 voorzitter. In zijn latere periode was hij vooral bezig met wiskundige vraagstukken en in 1958 installeerde hij in het College van Premonstreit in de Naamsestraat de eerste elektronische computer.

Hoe zag Lemaître de verhouding tussen geloof en wetenschap? Voor Lemaître waren geloof en wetenschap twee wegen naar de waarheid. Hoe inspirerend is zijn bijdrage voor iedereen die daarover wil nadenken? Dominique Lambert schreef daarover een boeiend boek *Un atome d'univers. La vie et l'oeuvre de Georges Lemaître*. Hij zal ons een synthese geven van wat hij in zijn boek heeft uitgewerkt. De conferentie geeft hij in het Nederlands, voor de vraagstelling schakelt hij liefst over op het Frans.

Dominique Lambert is doctor in de natuurkunde en de filosofie, hoogleraar filosofie en wetenschapsgeschiedenis aan de Facultés Universitaires Notre-Dame-de-la-Paix in Namen en lid van de Koninklijke Academie van België.

Luc De Saeger: 'De Galatenbrief van Paulus' – dinsdag 23 januari 2024

In zijn boek *Aan Paulus* (Carmelitana, 2023) spreekt Bijbelkundige dr. Luc De Saeger de apostel aan over diens brief aan de Galaten. Het gaat er soms heftig aan toe, zowel in de brief van Paulus als in de brief aan Paulus. Want in beide gevallen gaat het over hoe je in het leven staat: durf je te leven zonder illusoire zekerheden? Durf je vrij te zijn, vrij van angsten, vrij van godsbeelden? En durf je, zoals Paulus, je in vrijheid toe te vertrouwen aan Christus?

In deze avondlezing nodigt Luc ons uit om in dialoog te gaan met Paulus en zijn brief op ons leven te leggen en ons leven op zijn brief.

In de e-Bubbels van augustus 2023 kan je een bespreking van dit boek lezen, geschreven door Jef Schoenaerts.

Bart Philipsen: 'Hölderlin' – dinsdag 5 maart 2024

Voor deze poëzieavond vervoegen we de indrukwekkende galerij van filosofen voor wie Friedrich Hölderlin (1770-1843), sinds zijn herontdekking aan het begin van de 20ste eeuw, een inspiratiebron is geweest om cruciale vragen over mens, tijd en wereld aan te snijden: van Heidegger, Jaspers, Benjamin, Adorno, tot Derrida, Lacoue-Labarthe, Nancy en Agamben. "Wozu Dichter in dürftiger Zeit?" - "Waar dienen dichters voor in schrale tijden?" Via de zorgvuldige lectuur van enkele gedichten proberen we te ontdekken waarom Hölderlin ook voor ons vandaag in de 21ste eeuw een taal aanreikt om die 'schraalheid' te benoemen en er productief mee om te gaan. We volgen een parcours in zijn rijpe, latere en laatste werk dat vaak als 'tragische mislukking' (waanzin!) werd bestempeld, maar dat ook als een steeds lucidere analyse van die schraalheid en de in haar verborgen toekomst kan gelezen worden.

Tekstmateriaal wordt op tijd ter beschikking gesteld.

Bart Philipsen (°1961) is gewoon hoogleraar Duitse literatuur en theaterwetenschappen aan de KU Leuven. Hij studeerde Germaanse filologie en filosofie in Leuven en in Freiburg im Breisgau. Zijn onderzoeksinteresses situeren zich vaak op de snijpunten van literatuur, filosofie, theologie en politiek. Hij schrijft ook over theater en heeft een bijzondere fascinatie voor het voortleven van tragedie en treurspel als dramatische vormen in het theater van de 18de eeuw tot op vandaag. In het leven en werk van Friedrich Hölderlin, over wie hij veel heeft geschreven, komen al die interesses samen.

Het ganse programma vindt plaats in de zaal van Filosofenfontein, Waversebaan 352, 3001 Heverlee. Inschrijving is niet nodig, we vragen een bijdrage van 5 euro.

[Terug naar inhoudstafel](#)

Kerkberaad op zondag 15 oktober

door de kerngroep Sabine, Ides, Jacqueline, Frank en Marcel

Ons jaarlijks kerkberaad - tevens de algemene vergadering van onze vzw, opgericht op 1 oktober 2021 - gaat door op **zondag 15 oktober in de kapel om 11.30 uur**, aansluitend bij de zondagsviering. Om inspraak van de kapelgemeenschap mogelijk te maken, hopen we op een talrijke opkomst.

Ben je verhinderd, gelieve dan [het volmachtformulier](#) in te vullen (klik op de onderlijnde tekst om het formulier te downloaden) en het te bezorgen aan Jacqueline De bruyn of aan Sabine Van Huffel. Dat kan ofwel rechtstreeks na een zondagsviering of in de brievenbus van Filosofenfontein: Waversebaan 352, 3001 Heverlee), ofwel digitaal via scan naar info@filosofenfontein.be. Statutair kan een aanwezige slechts één volmacht opnemen van een afwezig lid.

We willen op dit kerkberaad een overzicht geven van onze werking van het voorbije jaar met inbegrip van het afsluiten van ons Space for Grace-project. Om dat overzicht zo beknopt mogelijk

te houden, kan je hier reeds [het activiteitenverslag](#) vinden van het voorbije werkjaar. Zo heb je rustig de tijd om het na te lezen.

We willen vooral veel tijd gunnen aan alle leden om van gedachten te wisselen over onze huidige werking, onze veerkracht en de toekomst van onze gemeenschap. Alle ideeën zijn welkom!

Hier volgt een agenda van ons kerkberaad:

- Formeel gedeelte : rapportering over de feitelijke vereniging FIFO door Rik Nuytten volgens de wettelijke richtlijnen van een algemene vergadering
 - 1 Rekeningen FIFO vzw juli 2022 - juni 2023
 - 2 Begroting FIFO vzw juli 2023 - juni 2024
 - 3 Kwijting bestuur (kerngroep)
 - 4 Bestuursorgaan FIFO vzw
 - 5 Lidmaatschap FIFO vzw
- Informatie aan de gemeenschap
 - Korte toelichting bij het activiteitenverslag van het voorbije jaar en vooruitzichten voor het komende werkjaar
 - Nieuwe initiatieven. Welke?
 - Vervolg van ons Space for Grace-project
- Vragen & Discussie

[Terug naar inhoudstafel](#)

Klimaatzaak - Actie Heverlee op 10 september 2023 - Wat hebben we bereikt? *door Sabine Van Huffel*

Beste FF-activisten uit de wereldgroep Filosofenfontein en sympathisanten uit Filosofenfontein, Jullie waren met veel vertegenwoordigd vorige zondag (minstens 15) op onze actie aan ALMA 3 om de Klimaatzaak te steunen, een actie die kadert in onze inspanningen om te werken aan klimaatrechtvaardigheid dit werkjaar. Jullie trotseerden de warmte om jullie stem te laten horen. Onze stem werd opgepikt door de media zoals [ROB tv](#) en [Het Laatste Nieuws](#).

Ik wil jullie heel hartelijk danken voor jullie aanwezigheid en hoop dat we onze inspanningen kunnen verder zetten in het lopende werkjaar om via onze acties het ecologisch bewustzijn te doen groeien in onze omgeving in lijn met de boodschap van de paus in Laudato Si. Er is nog veel werk aan de winkel!

Wim Timmerman, een van de organisatoren, schreef:

“Een minder grote opkomst dan verwacht, om voor de hand liggende redenen: extreme weersomstandigheden, drukke septembermaand, vele parallelle activiteiten zoals ‘Open Monumentendag’...”

en speciaal aan Filosofenfontein gericht:

“Beste Filosofenfontein,

Zo een deugddoend beeld toen jullie hele groep aan Alma III aankwam.

Ook namens de ‘trekkers’, hartelijk dank voor jullie steun!!!”

Terug naar inhoudstafel

Activiteiten in de nabije toekomst

door Ides Nicaise

1 Johan Van Hulle speelt cellosuites van J.S. Bach - deel 2 - zondag 22 oktober

Wie erbij was op 16 oktober vorig jaar herinnert zich hoe J.S. Bach in Filosofenfontein terug tot leven gebracht werd door de viool en het verhaal van de andere Johan (Van Hulle) met de cellosuites 1-2-3. Hij beloofde ons toen een vervolg met de cellosuites 4-5-6, en ja, op 22 oktober is het zover! Kom samen met ons genieten! We eindigen traditiegetrouw met een glaasje.

2 Actualiteitscafé 'Voedsel en klimaatrechtvaardigheid' - maandag 6 november

Welk verband is er tussen ons voedingspatroon en klimaatverandering? Hoe kunnen we tegen 2050 de wereldbevolking voeden zonder ontsporing van het klimaat? En welke concrete stappen kunnen we zelf zetten, als bewuste wereldburgers, naar een gezonder en rechtvaardiger voedingspatroon?

Gast spreker is **Jan Wyckaert**, voormalig directeur van Rikolto.

In het tweede deel van de avond delen een paar deelnemers hun eigen ervaringen.

3 Film The letter - dinsdag 5 december

Een prachtige en krachtige documentaire over een initiatief van Paus Franciscus met klimaatactivisten uit alle continenten

Meer info in verband met deze activiteiten vind je in de kalender op de website

<https://www.filosofenfontein.be/component/eventbooking/kalender-fifo>.

Terug naar inhoudstafel

Space for Grace-project

Congres SfG 'dennoch.' - Symposium in Hannover, 15-17 september 2023 - Verslag door Sabine Van Huffel

Van 15 tot 17 september vond in Hannover het congres 'dennoch.' van Space for Grace (SfG) over kerkvernieuwing plaats. Space for Grace wil plaatselijke geloofsgemeenschappen versterken door vernieuwende initiatieven financieel te ondersteunen en door de projectteams samen te brengen om van elkaar te leren. Zo ontstaat een netwerk dat nieuwe levenskracht geeft aan de concrete geloofskernen binnen de katholieke Kerk. Dit congres verenigde de Space for Grace-projecten uit Vlaanderen, Nederland en Duitsland: samen 123 projecten die gesponsord werden door de filantropische organisatie Porticus van de familie Brenninkmeijer.

Er waren meer dan 550 deelnemers, de congreszaal was volzet en met meer dan 60 kandidaten op de wachtlijst kunnen we dat zeker een succes noemen. De voertaal was Duits maar simultane vertaling naar het Engels was voorzien voor de plenaire presentaties en voor sommige workshops. Vanuit Vlaanderen waren we met een delegatie van 19 leden uit het IPB dat de Vlaamse tak coördineert (waaronder Christa Daemen, Hilde Pex), de medewerkers van Space for Grace (waaronder Pieter Vandecasteele, Raf Lust, Luc Vanmaercke, Sofie Verschuere), redacteur Christof Bouweraerts van Kerk en Leven die elke dag een mooi verslag schreef en dat postte op Kerknet, en coördinatoren van een vijftal Space for Grace-projecten waaronder Filosofenfontein (vertegenwoordigd door Sabine) en 'Unconditional' uit Duffel (vertegenwoordigd door Rob Allaert en Isabel Message).

De Vlaamse delegatie in Hannover © Christof Bouweraerts

Het was een zeer inspirerend en begeistertend congres van deelnemers uit diverse Europese landen waarin alle leeftijden tussen 20 en 70 jaar vertegenwoordigd waren met een overwicht aan 30 tot 50-jarigen. De titel van het congres '**dennoch.**' betekent '**en toch**' en verwijst naar het feit dat wij tegen de tijdsgeest in, tegen de secularisatie om ons heen en het dalend aantal kerkgangers, blijven naar de kerk gaan, blijven geloven en innoverend kerk trachten te zijn. Dat staat mooi verwoord in het themalied van dit congres gecomponeerd door Luis Weiss en vertolkt door de groep MoveDove op een eigentijdse en zeer ritmische manier.

Lees alvast het [verslag van Christof Bouweraerts, per congresdag ingedeeld, in Kerknet](#). Beluister het [themalied in het Duits](#). Rob Allaert vertaalde de [tekst in het Nederlands](#) en maakte er een [eigen audio-opname](#) van op gitaar. Knap werk, het beluisteren waard!

Terwijl de eerste namiddag van het congres in het teken stond van de 'Waarom'-vraag (Waarom doe ik wat ik doe?) en onderlinge kennismaking met de groep Vlamingen en Nederlanders, konden we op dag 2 twee werkwinkels kiezen. In de voormiddag volgde ik een werkwinkel rond 'Testen en

Meten', waarin een onderzoeksteam [Ecclesialab](#) uit de UCL (Louvain-la-Neuve), gecoördineerd door Arnaud Joint-Lambert, een meetinstrument voorstelde: de 'ecclesiologische radar'. Het is een specifiek theologische tool om transformatie en onderscheiding te meten voor vernieuwingen in de kerk vanuit drie perspectieven 'ik, wij, allen'. Aan de hand van een specifiek verhaal rond een oecumenisch 'kotleven'-project (een kot van 24 internationale studenten in Berchem dat gerund wordt door een gemeenschap van 6 Chemin-Neuf leden) exploreerden we de karakteristieken van het project vanuit de 3 perspectieven en gaven scores die dan uitgemiddeld werden. De bedoeling is deze tool meer algemeen toe te passen op andere projecten, inclusief ons eigen SfG-verhaal.

In de namiddag volgde ik een werkwinkel 'Storytelling' gegeven door [Christian Schröder](#). Vertel een verhaal om mensen te helpen te begrijpen, om een bewuste keuze te kunnen maken. Richt je op de toekomst, zoek narratieven om de toekomst van de kerk te veranderen, verschillende toekomstwegen zijn mogelijk, geef de toehoorders een inkijk en voeling met elke weg. Verhalen zijn zeer belangrijk wanneer je wil veranderen, ze helpen ons in het veranderingsproces, ze spreken de gevoelens aan. In elk verhaal hoort een conflict, het eist de aandacht op. Mensen willen weten hoe het verhaal eindigt.

Op dag 3 hadden we nog enkele begeesterende voordrachten, onder meer van de bisschop van Hildesheim Heiner Wilmer die ons impulsen gaf voor een robuuste spiritualiteit. We eindigden met een mooie eucharistieviering waarin de eenheid, de dynamiek en het enthousiasme van de deelnemers voelbaar was. Het is fijn tot zo'n kerk te mogen behoren.

Met vernieuwde energie en inspiratie keerden we allen naar huis terug.

En ten slotte nog dit: iedere deelnemer kreeg een exemplaar van het pas verschenen [Space for Grace-boek](#), getiteld 'Space for Grace: An Exploration of Trailblazing Church Initiatives in Belgium, the Netherlands and Germany' (met Miriam Zimmer en Cyra Gendig als redacteurs) met kleurrijke foto's van de verschillende projecten en enkele interviews. Op een mooie foto na van [Marcel die de paaskaars aansteekt in de paaswake](#) (geselecteerd uit de fotosessie die opgenomen werd tijdens de paaswake op 8 april 2023), staat er verder niets bijzonders vermeld van ons project. Het boek, dat nu enkel verkrijgbaar is in het Duits en het Engels, wordt later ook vertaald naar het Nederlands en is vooral gericht naar sponsors. Intussen is Luc Vanmaercke aan het werken aan een meer inhoudelijk boek waarin de verschillende SfG-projecten in Vlaanderen uitgebreid aan bod zullen komen. In het najaar worden onze SfG-trekkers daarvoor wellicht geïnterviewd.

[Terug naar inhoudstafel](#)

Mijmeringen van kapelgangers

Oud zijn

van een onbekend dichter, aangebracht door Griet Vanden Berghe

Er is niets aan de hand en ik voel me nog fris,
want ik ben zo gezond als maar mogelijk is.
‘t Is alleen dat ik wat jicht in m’n knieën krijg,
en het praten gaat soms met een piepend gehijg.
Mijn pols is wat zwak en dun wordt mijn bloed,
maar ik ben voor mijn leeftijd nog vreselijk goed.

Die steunzolen onder mijn voeten dat gaat,
anders zou ik niet best kunnen lopen op straat.
Soms wordt me de slaap nachtenlang niet gegund,
maar ik merk dat je ook wel eens zonder kunt.
Mijn geheugen wordt minder, soms duizelt mijn hoofd,
maar dat valt niet zo op, geen mens die ‘t gelooft.
Denk niet dat ik daar vaak in zorg over zit,
want ik ben voor mijn leeftijd nog werkelijk fit.

Ze zeggen dat je de oude dag
als de ‘gouden leeftijd’ beschouwen mag.
Maar af en toe twijfel ik daar toch wel aan
als ik ‘s avonds weer moe naar bed ben gegaan.
Met mijn oren in de la en mijn tanden in een glas
en mijn ogen op de tafel als ik uitgelezen was.
En voordat ik inslaap, bedenk ik me dan,
zit er nog iets los wat ik wegleggen kan?
Terwijl het met mij zo slecht nog niet zit,
want ik ben voor mijn leeftijd nog tamelijk fit.

Elke morgen stof ik mijn hersens wat af,
en ben blij met de dag die God mij weer gaf.
Dan haal ik de krant en lees na mijn bad,
de overlijdensberichten in het ochtendblad.
Als mijn naam er niet bij staat, weet ik dat ik nog leef,
het was dus de bedoeling dat ik nog wat bleef.
Ik geloof dat er toch iets heilbaars in zit,
want ik ben voor mijn leeftijd nog redelijk fit.

Wat is van dit alles tot slot de moraal
die te leren valt uit dit goedmoedig verhaal?
Voor elk die het ouder-zijn glimlachend draagt,
als een ander je weer eens “Hoe maak je het?” vraagt,
is het beter te zeggen dat het best met je gaat,
dan die lui te vertellen hoe het echt met je staat!

[Terug naar inhoudstafel](#)

Dag van de leerkracht

aangebracht door Marie-Josée Janssens

Het is intussen een echte traditie geworden: 5 oktober is in vele landen steevast de Dag van de leerkracht, ook in België. Met deze poster willen wij ons respect en onze waardering voor hen uitdrukken.

[Terug naar inhoudstafel](#)

e-Kaarsje

Wij willen een kaarsje branden voor:

- de slachtoffers van overstromingen, aardbevingen en andere natuurrampen opdat ze concrete hulp mogen ervaren;
- de slachtoffers van misbruik in de kerk. Laten we nederig het hoofd buigen voor het leed dat hen is aangedaan en hun namen noemen in ons bidden.
- onze overledenen opdat ze in onze dankbare herinnering nog lang blijven voortleven;
- de leerkrachten opdat ze voor hun enorme inzet respect en waardering mogen ontvangen;
- de ouderen in onze samenleving opdat de verborgen schatten van hun levenswijsheid en ervaring zichtbaar mogen worden;
- de vele mensen die zich inspinnen voor een vredige wereld.

Afscheid van Willy Peeters, overleden op 22 augustus 2023

door Jacques Perquy

Wij hebben Willy Peeters voor het eerst ontmoet bij een bezoek aan zijn atelier op initiatief van Kris Gelaude in 2006. We waren zo onder de indruk van zijn werk, dat al snel de gedachte vorm kreeg om een tentoonstelling te organiseren op Filosofenfontein op 21 mei van dat jaar.

Het werd een festijn van creativiteit. In de mooie tuin zocht hij de beste plekken uit voor de kleine en grote beelden die hij had gemaakt. Voor elk van die beelden maakten of zochten we, samen met Kris, teksten die daar goed bij pasten. Sommige teksten van Kris werden nadien liederen die we nu nog steeds zingen in de vieringen.

In onze liederenbundel en op de website van Filosofenfontein staat een afbeelding van het beeld 'de hemel dragers'. Telkens gaf Willy zonder aarzelen toestemming om dat beeld te gebruiken.

Er ging nog een tweede tentoonstelling door op Filosofenfontein in 2014 met de titel: 'Een tuin met vele beelden'.

We bewaren een goede herinnering aan beide initiatieven. Willy's vakmanschap ging gepaard met een grote eenvoud in de omgang. Ik voelde mij thuis bij hem en ga hem missen.

Willy heeft veel mensen getroost door beelden te maken voor de overblijvers. Nu zullen zijn beelden ons helpen hem niet te vergeten.

Willy, dankjewel voor al die onverwoestbare getuigenissen, dankjewel voor jouw leven met ons.

Gedachtesprentje Jan Boone, overleden op 5 september 2023

aangebracht door de familie

Ik kom binnen
en zie dat je mij herkent.
Mijn naam is onvindbaar,
niet belangrijk op dat moment.
Je blijde glimlach die verschijnt.
Je broze gezicht in tweeën splijt.
Dat is wat je op dit moment voelt.
En ik weet: die mooie lach,
die is dit keer voor mij bedoeld.

Even mijmeren

*De tijd gaat voorbij zeggen we,
maar we vergissen ons.
De tijd blijft en wij zijn het die voorbijgaan*

Terug naar inhoudstafel

Op e-Pero bij ...

Onze economie in gezegden

aangebracht door Mark Cornelis

Hoe kan het goed gaan met onze economie als:
de tabakshandelaar de sigaar is
de bakker zijn brood niet meer verdient
de herenmode de das is omgedaan
de lampenverkopers de toekomst duister in zien
de scheepvaart de wind uit de zeilen is genomen
de timmerman niet meer weet van welk hout pijlen te maken
de houthakker het bijtje er bij neergelegd heeft
de horlogemakers de tijd willen terugzetten
de confectie-industrie er een mouw moet aan passen
de tuinders knollen voor citroenen hebben gekocht
de binnenschippers aan lager wal geraakt zijn
de chauffeurs de macht over het stuur kwijt geraakt zijn
de wegen aan belasting bezweken zijn
de badmeesters het hoofd niet meer boven water kunnen houden
de bierbrouwers uit een ander vaatje moeten tappen
in de bioscopen het doek gevallen is
de kwekers op zwart zaad zitten
de schoorsteenvegers uit hun dak gaan
de stratenmakers op straat staan
de mijnbouw zijn eigen graf graaft
de NMBS het spoor bijster is
de luchtvaartmaatschappijen uit de lucht vallen
de metselaars in de put zitten
de caféhouders het zat zijn
de kappers met de handen in het haar zitten
de boeren uit het veld geslagen zijn
de helderzienden het niet meer zien zitten ...

Alleen bij de wapenindustrie zit er nog schot in de zaak.

Terug naar inhoudstafel

Gods volk onderweg: de trein is altijd een beetje reizen

door Frank Cuypers (tekst en foto)

Ik lees dat we met zijn allen meer dan ooit in de file staan. Zelfs meer dan voor Corona, en het heeft niet enkel met woon-werkverkeer te maken. Nu, waar we ook naar onderweg mogen zijn, misschien moeten we overwegen om eens vaker de trein te nemen.

Gods volk onderweg en treinen hebben een rijke geschiedenis samen. Er reden natuurlijk nog geen treinen ten tijde van Paulus, maar hij zou zeker een vaste klant geweest zijn van de Klein-Azië Express. Recenter, in het begin van de 20e eeuw, werd er voor de Lourdesbedevaarten gebruik gemaakt van speciaal uitgeruste treinwagons. Voor die wagons werd langs de spoorlijn, tussen het station van Heverlee en de Parkabdij, een aangepaste hangar gebouwd. Het gebouw maakt tegenwoordig deel uit van het Vlaamse erfgoed. De wagons zelf doen wellicht nog ergens dienst, ze zijn tenslotte nog maar net iets meer dan honderd jaar oud.

Eveneens bekend waren de mobiele kapelwagons. Zij werden ingezet tijdens WO I en ook de Spekpater, iets minder bekend voor de jongeren onder ons, maakte er dankbaar gebruik van voor zijn dienstverlening van giften, goederen en pastorale zorg.

Zelf heb ik mooie herinneringen aan station Brussel-Kapellekerk, gedurende vele jaren in mijn jeugd de vaste af- en opstaptelek op weg naar school. Mijn grote bekommernissen als kleine jongen waren vertragingen of afgeschafte treinen. Ik wist toen nog niet dat je in dergelijke situaties Sint-Gummarus kunt aanroepen, als de patroonheilige van de spoorwegen. Alhoewel, Gummarus leefde in Emblem en dat is ook de thuisbasis van FC De Kampioenen. Laat ons dus misschien toch enig voorbehoud maken bij het succes van de aanroepingen.

Misschien moeten we als Kapelgemeenschap in het kader van ons thema klimaatrechtvaardigheid een initiatief lanceren om met de trein naar de kapel te komen. De spoorweg ligt er al. Een biodiverse berm ook. Enkel het station ontbreekt. Terwijl Infrabel werkt aan de nodige infrastructuur, kunnen wij ons concentreren op de zoektocht naar een mooie naam. Laat ons even een lijstje overlopen op zoek naar verdere inspiratie. Sinds de Fonteinkwis weten we dat we voor het Vaticaan moeten afstappen in 'Stazione del Vaticano'. Dat vind ik weinig origineel. In Vlezenbeek vinden we station 'Heilige Geest', een busstation. 'Oude God' is ook bekend, maar volgens mij niet echt respectvol. 'Het einde van de wereld' is een treinstation in Argentinië. Dichterbij vinden we 'de Middenstatie'. Dat is niet halverwege de 14 staties van de kruisweg, maar wel een andere naam voor Antwerpen Centraal. Dat station wordt met de typische Antwerpse overdrijving ook de 'Spoorwegkathedraal' genoemd. Nu, we hebben nog even de tijd: zo snel is Infrabel niet met beslissen en investeren.

Stopt hier binnenkort de Fonteinexpress?

Ondertussen kunnen we alvast proberen ons wat vaker met de trein te verplaatsen. We zijn daar in goed gezelschap: Maria verscheen in het bedevaartsoord Beauraing langsheen de spoorlijn. In de kronieken lezen wij dat zij boven op de brug heen en weer wandelde. Waarschijnlijk had haar aansluiting vertraging. Sint-Gummarus zal op het matje moeten komen.

[Terug naar inhoudstafel](#)

Informatie en interessante weetjes

De oude stedelijke culturen in de tijd van en voor Abraham

door Johan Fevery

Deel 2. De verhalen uit de 'pre-Abraham' culturen (vervolg)

De zondvloedverhalen

Uit veel oude geschreven bronnen is een zondvloedverhaal bekend, met uitgestuurde vogel enzomeer, bijvoorbeeld in het Sumerische [Gilgamesj-epos](#) (met [Utnapishtim](#)) en het nog oudere [Atrahasis-epos](#) ('Atrahasis' = zeer wijze man, ook gebruikt voor koning Shuruppak, een van de Sumerische koningen).

Gilgamesj was een van de koningen van Uruk rond 2620 BC maar werd mythologisch gemaakt in het Gilgamesj epos, geschreven in de Akkadische taal voor 2100 BC. Dit epos slaat terug op losse verhalen rond de figuren van *Bilgames*, een variantspelling van Gilgamesj - wat in het Sumerisch iets betekent als 'de voorouder is een jonge held' - en *Enkidoe*. Vermoedelijk zijn deze teksten mondeling overgeleverd en gereciteerd door barden aan de koninklijke hoven en later opgeschreven tijdens de laatste opleving van Sumer ca. 2112-2000 BC ten tijde van koning Šulgi van Ur (derde dynastie), die ook al een bibliotheek had aangelegd.

In de 18de eeuw BC bestond er reeds een samenhangend epos van vijf tot acht tabletten en 2000 verzen met als titel 'Sjoetoer eli sjarri' ('*Hoog rijst hij op boven alle koningen*'). Fragmenten ervan werden teruggevonden bij opgravingen in Centraal- en Zuid-Mesopotamië, in Babylon en in Ugarit, maar ook in het [Hittieten Rijk](#) en in het [Mitanni](#)-rijk in West-Iran, Oost-Turkije en Syrië. Een ander fragment (tablet 7) is gevonden in Megiddo bij Haïfa in Israël en dateert mogelijk uit 1300 BC. Waarschijnlijk werden de teksten gebruikt door schrijversscholen om Akkadisch te leren. Vermoedelijk is het verhaal van de grote vloed pas tijdens de laatste redactie rond 1200 BC aan het epos ('Sja nagba imoeroe' = '*Hij die alles gezien heeft*') toegevoegd.

Het bijna volledige Gilgamesj epos, in spijkerschrift (± 3000 regels) op kleitabletten van ca. 2.000 BC, werd ontdekt in de bibliotheek van koning Ashurbanipal in Niniveh, de hoofdstad van Assyrië. De bibliotheek was in 612 BC, bij een aanval van de Meden en de Babyloniërs, door brand verwoest. Door de hoge temperatuur tijdens de brand werden de kleitabletten gebakken, waardoor ze bewaard zijn gebleven - anders waren de teksten waarschijnlijk verloren gegaan. Vanaf 1857 werd het Akkadisch spijkerschrift eindelijk ontcijferd.

King Ashurbanipal's Flood Tablet

The cuneiform text on this clay tablet is startlingly similar to the biblical story of Noah and his Ark in the Book of Genesis. When George Smith, an assistant in the British Museum, first read this inscription in 1872 he 'jumped up and rushed about the room in a great state of excitement, and, to the astonishment of those present, began to undress himself.'

The tablet describes how the gods sent a flood to destroy mankind. Ut-napishtim was warned in secret by the god Ea to build a boat to ensure the survival of humans and animals. Birds were released before the boat landed safely on Mount Nitsir in northern Assyria. Versions of this story are known from at least 1000 years earlier.

Late Assyrian, 7th century BC
Excavated at Nineveh, northern Iraq, by Sir Austen Henry Layard
Tablet XI of the Epic of Gilgamesh, ME K.3375

THE FLOOD FROM THE EPIC OF GILGAMESH

The Assyrian version of the story of the Flood was discovered on a clay tablet found at Nineveh (see right). The tablet, now in the British Museum, is 61n high and forms part of an epic poem which is especially interesting when compared with some of the events in the book of Genesis.

Utnapishtim, the hero of the flood from Shuruppak, tells of the flood

*Shuruppak – a city which thou knowest,
And which on Euphrates' banks is situate –
That city was ancient, as were the gods within it,
When their heart led the great gods to produce the flood.*

The god Ea orders Utnapishtim to make preparation

*'Man of Shuruppak, son of Ubar-Tutu,
Tear down this house, build a ship!
Give up possessions, seek thou life.
Forswear worldly goods and keep the soul alive!
Aboard the ship take thou the seed of all living things.
The ship that thou shalt build,
Her dimensions shall be to measure.
Equal shall be her width and her length.'*

Utnapishtim proceeds to build the ship and load it

*On the fifth day I laid her framework.
One whole acre was her floor space,
Ten dozen cubits the height of each of her walls,
Ten dozen cubits each edge of the square deck.
I laid out the contours and joined her together.
I provided her with six decks,
Dividing her thus into seven parts.
Her floor plan I divided into nine parts.
I hammered water-plugs into her.
Whatever I had of all the living beings I laded upon her.
All my family and kin I made to go aboard the ship
The beasts of the field, the wild creatures of the field,
All craftsmen I made go aboard.
The rain-storm
Six days and six nights
Blows the flood wind, as the south-storm sweeps the land.
When the seventh day arived,
The flood-carrying south-storm subsided in the battle.
Which it had fought like an army.*

Foto's genomen in British Museum (London) en in Pergamon Museum (Berlin)

Er bestaan een aantal voorbeelden van vloedden die in de prehistorie zouden voorgevallen zijn, en die in het collectief geheugen van de mensheid bewaard zijn gebleven. Ze kunnen aan de basis liggen van de diverse zondvloedmythes in Mesopotamië en nog 1300 jaar later in de Bijbel (Judea).

1. De Zwarte Zee-zondvloed

De Zwarte Zee-zondvloed is een deels hypothetische snelle stijging van het niveau van de Zwarte Zee rond 5600 BC, te wijten aan het doorbreken van wateren van de Middellandse Zee ter hoogte van de Bosporus. De Zwarte Zee was een groot zoetwatermeer gedurende de laatste ijstijd. Enerzijds was het waterniveau van de Middellandse Zee 120 m lager dan het huidige niveau omdat veel water opgeslagen lag in enorme landijsmassa's. Anderzijds stond de Zwarte Zee zelf ook 70 tot 155 m lager dan nu door de toegenomen verdamping en de verminderde aanvoer van rivieren (geen smeltend ijswater). Ter hoogte van de Bosporus was er een droge landdepressie van 15 tot 50 m ten opzichte van de omgevende landstreken. De Zwarte Zee en de Middellandse Zee waren dus niet verbonden. Toen de temperatuur steeg na de ijstijd, steeg de waterspiegel ten gevolge van smeltwater, en werden de Middellandse en de Zwarte Zee met elkaar verbonden in een tijdspanne van 1 à 3 jaar. Daardoor vond er rond 5600 BC een catastrofale verbinding plaats. Andere geologen beweren dat dit gebeurde rond 7400 BC en enkele decennia tot enkele eeuwen duurde.

2. De Middellandse Zee-zondvloed

Voor ongeveer 6 miljoen jaar kwam er een verbinding tot stand tussen de Middellandse Zee en de Atlantische Oceaan. Immers de voorheen afgesloten Middellandse Zee droogde door verdamping geleidelijk aan op en veranderde in een zoutwoestijn. De zeespiegel daalde met anderhalve kilometer en er ontstonden uitgebreide afzettingen van gips, kalk en steenzout. Die zijn nu diep onder de zeebodem nog te vinden. De uitdroging duurde ongeveer 700.000 jaar, waarna 5,3 miljoen jaar geleden door bewegingen van de aardkorst de Straat van Gibraltar ontstond en het

zoute oceaanwater via een gigantische waterval het Middellandse Zeebassin binnenstroomde. Er zijn voldoende paleo- en geo-sedimentologische bevindingen die uitwijzen dat de Middellandse Zeebodem en de rivieren (o.a. de Rhône en de Nijl) die erin uitmondten, vroeger veel dieper waren gelegen. Zo bleek ook bij de bouw van de Aswan-stuwdam op de Nijl dat de rivier daar ooit op 750 m onder het huidige zeeniveau lag.

3. Andere voorbeelden van enorme stortregens in vroegere tijden

Het is wel eigenaardig dat er in veel andere culturen ook zondvloedverhalen voorkomen.

De **Masai** (Oost-Afrika) vertellen van Tumbainot, een rechtvaardig man, die een vrouw genaamd Naipande had en drie zonen: Oshomo, Bartimaro en Barmao. De wereld was dichtbevolkt, maar de mensen waren zondig en dachten niet aan God. Op een bepaald ogenblik sloeg iemand een andere man dood. God besloot daarom de mensheid te verwoesten, maar Tumbainot vond genade in Zijn ogen. God gebod Tumbainot een ark te bouwen. Nadat hij met vrouw, kinderen en dieren van iedere soort aan boord was gegaan, zorgde God voor een langdurige regenval die voor een overstroming zorgde. Mensen en dieren stierven uit. De ark dreef een lange tijd. Toen de regen stopte, zond Tumbainot een duif uit om te kijken of de aarde al droog was. De duif kwam vermoeid terug. Een aantal dagen later liet hij een gier los met een pijl aan een vleugel. De gier keerde terug zonder pijl. Toen de vloed voorbij was, landde de ark op de steppe, en de inzittenden stapten uit. Tumbainot zag vier regenbogen, één in elke hoek van de hemel, waardoor hij wist dat Gods toorn voorbij was.

In **India** is een zondvloedverhaal bekend uit een onderdeel van de Veda's, met Manu in de hoofdrol. Op basis van dat verhaal is berekend dat de zondvloed daar in 3102 BC zou hebben plaats gevonden, maar die datum wordt ook gezien als die van de grote Bharata-oorlog, beschreven in de Mahabharata.

In de **Griekse mythologie** komen drie zondvloedverhalen voor. Het eerste verhaal is dat van Ogyges, de stichter van de stad Thebe. Het tweede verhaal is beschreven in Ovidius' *Metamorfosen* en gaat over Deukalion en Pyrrha. Het derde verhaal is dat van Dardanus, beschreven door pseudo-Apollodorus. Ook Plato schrijft in zijn dialogen *Timaeus* en *Critias* over een reeks zondvloeden, die zouden hebben plaatsgevonden, o.a. een die ten tijde van Deukalion (*Critias*, 112A) rond 9600 BC het eiland Atlantis zou hebben verwoest.

Veel **Eskimostammen** (Herschel-Eiland) vertellen over Noah die alle dieren uitnodigde om in zijn ark te komen en gered te worden. De mammoeten geloofden echter niet dat er een grote vloed zou komen en dachten dat hun poten lang genoeg waren om het te overleven. Ze bleven buiten de ark en stierven uit, de andere dieren in de ark werden gered.

In Amerika bleken verschillende indianenstammen een zondvloedverhaal te hebben.

In de **Altaïsche cultuur** (Centraal-Azië) spreekt men over Tengys (of Zee) die ooit heer en meester over de aarde was. Nama, een goede man, leefde tijdens zijn bewind met drie zonen. Ülgen gebod Nama een ark te bouwen. Nama ging de ark in met zijn familie en veel soorten dieren en vogels. In deze mythe liet Nama zijn oudste zoon het raam openen om rond te kijken, waarop de zoon enkel de pieken van bergen zag. Uiteindelijk stopte de ark tussen acht bergen. Nama laat een raaf, een kraai en een roek los, maar geen van hen keerde terug. Op de vierde dag liet hij een duif los, die terugkwam met een takje.

De **Chinese vloedmythe** kent verschillende versies:

- De 'werker-god' Gong Gong in de vorm van een draak roerde de wereldwateren, die tegen de grenzen van de lucht botsten, waardoor er een terugkeer naar chaos dreigde. Een boer nam hem gevangen en zijn dochter gaf het monster te drinken, waardoor het uit zijn kooi ontsnapte. Uit één

van de tanden van de draak groeide een kalebas. De boer bouwde een schip van ijzer en zijn kinderen maakten van de kalebas een zeilboot. Het water steeg, de boten bereikten de 'Negende Hemel', het verblijf van de goden. Gong Gong liet toen in een keer het water zakken, omdat de boer op de hemelpoort had gebonsd. De boer werd verpletterd onder zijn ijzeren boot, maar de kinderen bleven in leven. Ze noemden zich Broer en Zus [Fuxi](#) (kalebas), trouwden en er werd een nieuw mensenras geboren.

- In een andere versie, beheerst Yu de vloed met zijn bovenmenselijke fysieke moed, intelligentie en morele deugd, geholpen door de waterdraak en waterschildpad. Nadien werd de wereld verdeeld in negen streken. Yu werd de stichter van de mythische Xia-dynastie, de eerste uit het Gouden tijdperk.

- Nog een ander gemythologiseerd verhaal maakt deel uit van de Chinese vertelcultuur en poëzie, en is essentieel voor de stichting van de Xia- en de Zhou-dynastieën. Het zou gebaseerd zijn op een grote overstroming van de Gele rivier en de Yangtze en die twee generaties duurde, gedateerd rond 2300 BC (volgens anderen 1920 BC) onder keizer Yao. In de Chinese mythologie is de vloed meer het resultaat van natuurlijke oorzaken dan van een universele straf voor zondig gedrag, en wordt er ook meer gewezen op de menselijke samenwerking bij constructie van dijken en dammen (dan op goddelijke tussenkomst) en dat onder leiding van de Xia-Dynastie (2070-1600 BC). Het is dus eerder een verheerlijking van de keizer Yao als een semi-goddelijk persoon.

Terug naar inhoudstafel

Boekbespreking: *Onbemind gelovigen* - Guido Vanheeswijk

door Mark Cornelis

ONBEMINDE GELOVIGEN - *Waarom we religieus blijven*

In de 'inleiding' zijn we nog *Bemind gelovigen*. Maar in het aangehaalde boek van Anne Provoost: *Bemind ongelovigen. Een atheïstisch sermoen* staat dat zij de ongelovigen oproept om te zeggen waarvoor zij als ongelovigen staan. Ze roept hen op om de inhoud van hun eigen ongelof te omschrijven en te verdiepen. Die oproep van Provoost aan haar 'bemind ongelovigen' is evenzeer van toepassing op gelovigen. Want gelovigen spreken nog nauwelijks over hun geloof. En de auteur getuigt: "Geen wonder dat niemand jullie nog aanspreekt met 'bemind gelovigen'. Jullie worden niet bemind om jullie geloof, jullie worden slechts bemind omdat jullie de inhoud van dat geloof zo vaag mogelijk houden". Daarom spreekt hij in zijn 8 hoofdstukken jullie aan als '*onbemind gelovigen*'.

In het **eerste hoofdstuk** heeft Vanheeswijk het over de bloei van het rijke roomse leven en de neergang van het klerikalisme in België en over bloei en neergang van het katholicisme in Nederland. In het **tweede hoofdstuk** vertelt hij het alternatieve verhaal over het rijke roomse leven. Hij schetst daarin een verstikkend sociologisch katholicisme. Vooral door het pedofilieschandaal en het klerikalisme heeft het morele gezag van de kerk een serieuze knauw gekregen. We zijn thans een seculiere samenleving geworden. In het **derde hoofdstuk** geeft de titel ervan de inhoud goed weer: '*Het christendom is onwetenschappelijk*'. Aanhangers van de klassieke secularisatiethese beschouwen religie en secularisatie als aan elkaar tegengesteld en zijn ervan overtuigd dat de wetenschappelijke rationaliteit het einde zal verwekken voor het voortbestaan van de religie.

In het **vierde hoofdstuk** spreekt Vanheeswijck over een alternatieve secularisatiethese. In plaats van religie en secularisatie als elkaars antipoden af te schilderen, poneren haar aanhangers dat het fenomeen van secularisatie juist uit de christelijke religie is voortgekomen en er sterk schatplichtig aan blijft. In het **vijfde hoofdstuk** gaat het over afscheid van het christendom. Het Tweede Vaticaans Concilie (1962-1965) had de Kerk bij de tijd willen brengen. Na een korte periode van enthousiasme volgde een lange periode van teleurstelling en massaal afhaken. Dat werd nog verergerd na de encycliek *Humanae Vitae* (1968) van paus Paulus VI. De seculiere staat wordt een 'secularistische' staat, waarin een religieus standpunt niet meer als gelijkwaardig aan niet-religieuze standpunten wordt gezien. In het **zesde hoofdstuk** behandelt Vanheeswijck de terugkeer van het cultuurchristendom dat zich bij uitstek in politieke cenakels manifesteert en zo kan worden ingezet voor doeleinden die haaks staan op de kern van de mystieke, spirituele en religieuze betekenis ervan. Tegenwoordig beschrijft men dat gebruik als populisme.

In het **zevende hoofdstuk** staat dat het woord '*gut mensch*' in bepaalde kringen immens populair is als scheldwoord. Gelovige christenen dienen nu subtiel te spreken over dat waarvoor zij staan en niet nog langer tevreden te zijn met een lauwe opvatting van gelovig-zijn. In het **achtste hoofdstuk** gaat het over de breuklijnen tussen geloof en ongeloof. De dood is voor iedereen altijd een heikele kwestie geweest, maar voor een gelovige draagt ze nog de betekenis in zich dat men elkaar terugziet in een ander leven. In de **epiloog** gebruikt Vanheeswijck opnieuw de oude aanspreking '**bemінде gelovigen**'. Als uitnodiging om opnieuw over de grote vragen na te denken en te spreken. En het is niet verkeerd om dat juist nu weer vanuit een religieus perspectief te doen. Nu is het *zelfbeschikkingsrecht* een belangrijke moderne verworvenheid, maar dat maakt *gelovig zijn* toch niet onmogelijk.

Uitgeverij: (Polis) Pelckmans - ISBN: 978 94 6310 438 8

Terug naar inhoudstafel

Laten we praten - Over de verbindende kracht van eindelevensverhalen

door Hilde Ingels

Amfora vzw organiseert op 26 oktober in Leuven, i.s.m. het Academische Expertisecentrum Palliatieve Zorg van KU Leuven/UZ Leuven, een colloquium en ontmoetingsmoment over de verbindende kracht van eindelevensverhalen. Eindelevensverhalen zijn een vernieuwend instrument in de palliatieve zorg om diepere gevoelens te helpen verwoorden en nalaten voor de geliefden.

Dit colloquium wordt georganiseerd voor zorgverleners, mantelzorgers, vrijwilligers en al wie met afscheid van het leven te maken heeft.

Op het programma staan onder meer:

- Voorstelling handboek '[Als het Afscheid nabij is. De verbindende kracht van een eindelevensverhaal](#)' (Owl Press 2023)
- Lancering nieuwe [podcastafleveringen](#)
- Boodschap minister Crevits
- Panelgesprek met o.a. Luc Van Gorp, Kobe Sercu, Marc Desmet – Moderator Friedl' Lesage
- Muzikale omkadering met [Damien Lemonnier](#) en [Kobe Sercu](#)

Meer concrete informatie vind je in de poster hieronder en de mogelijkheid voor inschrijving vind je op <https://amfora.be/nieuws-item/laten-we-praten-welkom-op-ons-colloquium/>.

Het wordt een warm en boeiend ontmoetingsmoment, en al zeker met jou erbij.

Laten we praten

*Colloquium over de verbindende kracht van eindelevensverhalen.
Voor zorgverleners, mantelzorgers, vrijwilligers en al wie met het
afscheid van het leven te maken heeft.*

afscheid
dat
verbindt

WANNEER

26 OKTOBER 2023

9.15u - 13.30u (hapjesreceptie inbegrepen)

KOSTPRIJS

- 30 euro exclusief handboek
- 50 euro inclusief handboek

WAAR

KULeuven Campus Gasthuisberg, Herestraat 49
Leuven

PROGRAMMA

- 9.15u ontvangst met koffie/thee
- 9.45u start colloquium
- 12.30u hapjesreceptie + lunch

Amfora vzw introduceerde de voorbije jaren met het concept van een 'eindelevensverhaal' een vernieuwend aanbod dat als een grote meerwaarde ervaren wordt in de palliatieve en eindelevenszorg. Daarvan getuigen de vele zorgverleners en vrijwilligers die intussen met het Amforagesprek aan de slag gingen. Eindelevensverhalen zijn een narratief zorginstrument om diepere gevoelens te helpen verwoorden en te helpen nalaten voor de geliefden.

OP DIT COLLOQUIUM én ontmoetingsmoment

- Lanceren we ons nieuwe handboek 'Als het Afscheid nabij is. De verbindende kracht van een eindelevensverhaal' (Owl Press 2023)
- Presenteren we nieuwe podcastafleveringen met inspirerende getuigenissen over de bijzondere waarde van een eindelevensgesprek
- Geven we een inkijk in de resultaten van een studie over de impact van eindelevensgesprekken (KU Leuven/UZ Leuven)
- Genieten we van artistieke intermezzo's door topmuzikanten Damien Lemonnier (piano) en Kobe Sercu (zang & gitaar)
- Luisteren we naar een videoboodschap van **Hilde Crevits**, Vlaams minister van Welzijn
- Is er een panelgesprek met **Friedl' Lesage** (moderator) en:
 - Luc Van Gorp (voorzitter Christelijke Mutualiteit)
 - Marc Desmet sj (voormalig Hoofdarts Palliatieve Zorg Jessa Ziekenhuis Hasselt)
 - Kobe Sercu (hoofdverpleegkundige Palliatieve Eenheid Jan Ypermanziekenhuis)
 - Monique Deraeve (vrijwilliger Samana)
 - Judith Kerkhof (partner van Franky)
 - Hilde Ingels (coördinator Amfora)

OWL PRESS

INFO en INSCHRIJVING: www.amfora.be

In samenwerking met

Terug naar inhoudstafel

Omgaan met rouw en verlies

aangebracht door Jacqueline De Bruyn

Al meer dan 10 jaar organiseert de Universitaire Parochie een aanbod voor mensen in rouw. Hun infoavond 'Verder met verlies' gaat door op 24 oktober. Deze infoavond wil de drempel verlagen voor iedereen die interesse heeft in de rouwgroep 'Samen Verder', de ontmoetingsdagen 'Anders Vasthouden' of een individueel gesprek. Meer info vind je op www.uprouw.be.

Er is ook een najaarsprogramma rond rouw en verlies van de stad Leuven. Van september tot december 2023 zijn er allerlei activiteiten, lezingen en initiatieven voor het hele gezin rond dit thema: zie <https://leuven.be/rouw-en-verlies>.

Terug naar inhoudstafel

Nieuws van Amnesty International

aangebracht door Rika Van Kersschaever

In de Nieuwsbrief van september meldt Amnesty goed nieuws: een Angolese activist, twee journalisten in Jemen en twee mensenverdedigers in Egypte zijn onder internationale druk, waaronder Amnesty, vrijgelaten.

Tevens zijn 3 slachtoffers van seksueel geweld in Zimbabwe niet langer vals beschuldigd. En in Ghana wordt de doodstraf geschrapt uit 2 wetten.

In Jemen zijn verschillende gevangenen van de minderheid van Bahais vrijgelaten.

In september vroeg Amnesty extra aandacht voor hun actie om een sterker juridisch kader voor bedrijven en mensenrechten, met name aandacht voor het wetsvoorstel voor zorgplicht om de activiteiten van transnationale bedrijven te reguleren.

De deal van Europa met Tunesie in verband met de vluchtelingenstromen wordt door Amnesty sterk bekritiseerd als een zoveelste voorbeeld van 'onverantwoord Europees migratiebeleid'.

Concrete oproepen om mensen vrij te schrijven, in Ethiopië, Soedan, Iran, Burundi, China ... kan je vinden op de website van [Amnesty International](https://www.amnesty.org).

Op 30 september organiseerde Amnesty een vernissage met schilderwerken van Els Van Rompu, geen onbekende in Filosofenfontein. De vernissage kende een beperkt succes, maar de creaties van Els zijn nog steeds online te koop en de opbrengst gaat integraal naar Amnesty. Je kan de werken nog bezichtigen op de website van [Amnesty vernissage kunstenaars Els Van Rompu](https://www.amnesty.org/vernissage).

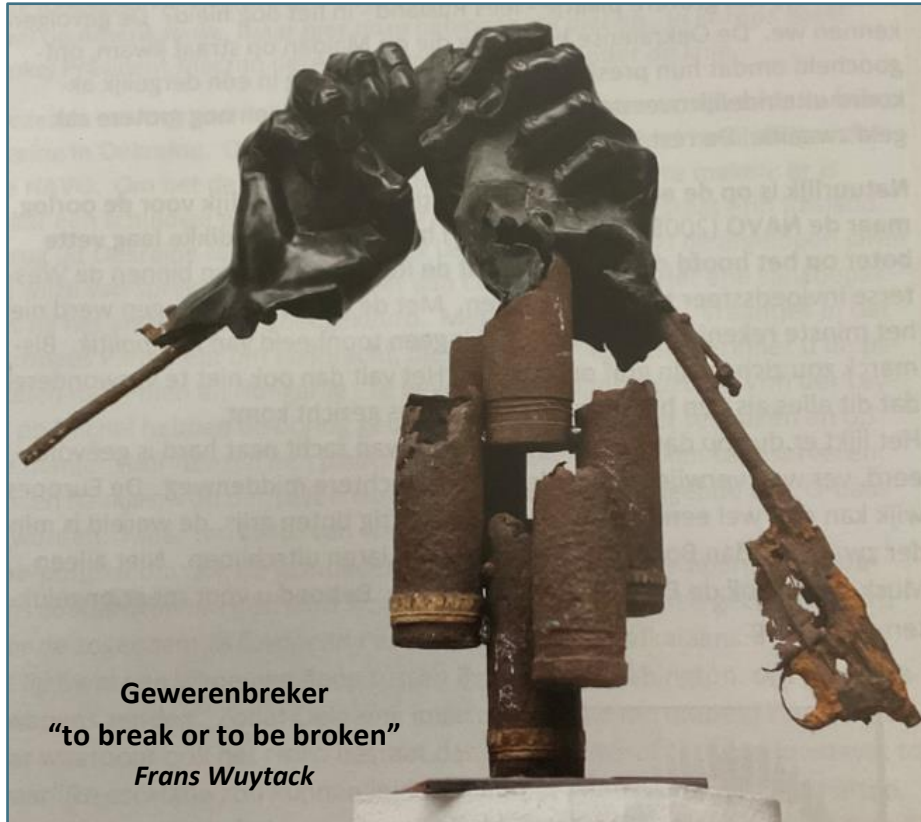

Terug naar inhoudstafel

En tot slot

Stad in oorlog

door Frans Wuytack

Gewerenbreker
“to break or to be broken”
Frans Wuytack

Wij sufferen maar voort
in dit waanzinnig schouwspel ‘oorlog’
waar dood de waanzin streelt
met het bloed der armen.
Fataal in rovershanden
begint het grote misverstand.
De toespraak der kanonnen
het feest der kogelgaten.
Het aanzicht van de stad
wordt toegedekt met puin en kraters.
De schimmen nog van dreiging drachtig
zoeken Charon’s laatste boot.
De Stad is anders nu
gans anders
tussen u en mij.

Bron: Vredeshuis Aalst nr.187